

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
ANTHONYJA M. COLLINSA,
predstavljeni 13. julija 2023¹

Zadeva C-260/22

Seven.One Entertainment Group GmbH
proti
Corint Media GmbH

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Landgericht Erfurt (deželno sodišče v Erfurtu, Nemčija))

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Direktiva 2001/29/ES – Člen 2(e) – Pravica reproduciranja RTV-organizacij za posnetke njihovih oddaj – Člen 5(2)(b) – Izjema glede privatnega razmnoževanja – Pogoj pravičnega nadomestila – Nadomestilo iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike – Škoda, povzročena RTV-organizacijam – Listina Evropske unije o temeljnih pravicah – Enako obravnavanje – Načeli primarnosti prava Unije in neposrednega učinka – Organizacije, ki se štejejo za javne“

I. Uvod

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Landgericht Erfurt (deželno sodišče v Erfurtu, Nemčija), je bil vložen v okviru postopka v zvezi s pogodbo o izključnem upravljanju avtorske pravice (v nadaljevanju: pogodba), sklenjeno med družbo Seven.One Entertainment Group GmbH, RTV-organizacijo, ki ustvarja in oddaja program SAT.1 Gold² v Nemčiji (v nadaljevanju: tožeča stranka), ter družbo Corint Media GmbH, organizacijo za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, ki brani in uveljavlja interese zasebnih televizijskih in radijskih postaj v zvezi z avtorskimi pravicami (v nadaljevanju: tožena stranka). V skladu s pogodbo je tožena stranka prevzela obveznost uveljavljanja pravice tožeče stranke do prejemanja pravičnega nadomestila za reprodukcije posnetkov njenih oddaj, ki jih fizične osebe izdelajo za svojo privatno uporabo. Tožena stranka trdi, da ji ni treba uveljavljati navedene pravice, ker nacionalno avtorsko pravo, čeprav dovoljuje privatno razmnoževanje posnetkov oddaj, izključuje kakršno koli ustrezno pravico do nadomestila.

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

² SAT.1 Gold je zasebni televizijski kanal, ki se financira z oglaševanjem.

2. Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2(e) in člena 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES.³ Člen 2(e) Direktive 2001/29 RTV-organizacijam podeljuje izključno pravico reproduciranja za posnetke njihovih oddaj. Države članice lahko v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 omejijo izključne pravice reproduciranja iz člena 2 navedene direktive tako, da zagotovijo izjemo glede privatnega razmnoževanja. Navedena izjema se uporablja za reprodukcije v katerem koli mediju, ki jih fizična oseba izdelava za svojo privatno uporabo,⁴ če imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo. Landgericht Erfurt (deželno sodišče v Erfurtu) želi s predlogom za sprejetje predhodne odločbe ugotoviti, ali lahko nacionalno pravo omogoči izjemo glede privatnega razmnoževanja v zvezi z reproduciranjem posnetkov oddaj, RTV-organizacije pa izključi iz kroga upravičencev do prejema pravičnega nadomestila. Predložitveno sodišče zlasti sprašuje, ali je izključitev pravičnega nadomestila mogoče upravičiti s tem, da so nekatere RTV-organizacije v svoji vlogi producentov televizijskih programov upravičene do nadomestila za privatno razmnoževanje televizijskih programov, ki jih same ustvarijo.⁵

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

3. Člen 2 Direktive 2001/29, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

- (a) avtorjem za njihova dela;
- (b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;
- (d) producentom prvega posnetka filmov za izvornik in primerke njihovih filmov;
- (e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

4. Člen 5, naslovljen „Izjeme in omejitve“, določa:

„[...]

³ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230), kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na notnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES (UL 2019, L 130, str. 92).

⁴ In v namene, ki niso niti neposredno niti posredno komercialni.

⁵ Člen 2(d) Direktive 2001/29.

2. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

[...]

(b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo [...].“

B. Nemško pravo

5. Člen 53(1) Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (zakon o avtorski in sorodnih pravicah) z dne 9. septembra 1965⁶ v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: UrhG), je naveden v delu 1, oddelek 6, UrhG in določa:

„Posamezne reprodukcije dela, ki jih opravi fizična oseba na kateremkoli nosilcu za privatno uporabo, so dovoljene, če se neposredno ali posredno ne uporabljajo za komercialne namene in če se za reproduciranje ne uporabi primerek, ki je izdelan ali dan na voljo javnosti na očitno nezakonit način. Za osebo, pooblaščen za reproduciranje, lahko reprodukcije izdela tudi tretja oseba, če to opravi brezplačno ali če gre za reprodukcije na papirju oziroma podobnem nosilcu z uporabo kateregakoli fotomehničnega postopka ali drugega postopka s podobnim učinkom.“

6. Člen 54(1) UrhG določa:

„Če se zaradi narave dela lahko domneva, da bo prišlo do reproduciranja, dovoljenega v skladu s členom 53(1) ali (2) ali členi od 60a do 60f, je avtor dela v razmerju do proizvajalca naprav in nosilcev podatkov, katerih tip se sam ali v povezavi z drugimi napravami, nosilci podatkov ali dodatki uporablja za izdelavo takih reprodukcij, upravičen do plačila ustreznega nadomestila.“

7. Člen 87 UrhG določa:

„(1) RTV-organizacije imajo izključno pravico

1. ponovno predvajati svoje oddaje in jih dati na voljo javnosti,
2. izdelati video ali zvočne posnetke svojih oddaj, izdelati fotografije svojih oddaj ter reproducirati in distribuirati video in zvočne posnetke ali fotografije, z izjemo pravice dajanja v najem,

[...]

(4) Ustrezno se uporabljajo člen 10(1) ter določbe dela 1, oddelek 6, z izjemo člena 47(2), drugi stavek, in člena 54(1).

[...]“

⁶ BGBl. 1965 I, str. 1273.

III. Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

8. Tožeča stranka trdi, da mora tožena stranka v skladu s pogodbo uveljaviti pravico tožeče stranke do „nadomestila iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike“ kot nadomestila za škodo, ki jo je povzročilo privatno razmnoževanje v skladu z izjemo na podlagi člena 53(1) UrhG. Tožeča stranka trdi, da privatno razmnoževanje nanjo „znatno vpliva“, in sicer zlasti snemanje njenega programa z uporabo (spletnih) videorekorderjev. Tožena stranka odgovarja, da zahteve tožeče stranke ne more izpolniti, ker člen 87(4) UrhG RTV-organizacije izključuje iz kroga upravičencev do nadomestila iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike, ki ga določa člen 54(1) UrhG.

9. Predložitveno sodišče navaja, da imajo RTV-organizacije na podlagi člena 2(e) Direktive 2001/29 in člena 87(1)(2) UrhG izključno pravico reproduciranja za posnetke svojih oddaj. Člen 87(4) in člen 53(1) UrhG omejujeta navedeno pravico reproduciranja tako, da se uporablja izjema glede privatnega razmnoževanja, ne da bi bila zagotovljena kakršna koli pravica do nadomestila. Člen 87(4) UrhG⁷ je morda zato nezdržljiv s členom 2(e) in členom 5(2)(b) Direktive 2001/29. Predložitveno sodišče navaja sodno prakso Sodišča, v skladu s katero lahko izjema glede privatnega razmnoževanja, sprejeta na podlagi nacionalnega prava, omeji izključno pravico reproduciranja, samo če se imetniku pravic izplača pravično nadomestilo.⁸ Če je izključitev pravice do pravičnega nadomestila na podlagi nacionalnega prava združljiva z Direktivo 2001/29, se „nadomestilo iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike“ na podlagi pogodbe ne dolguje, predložitveno sodišče pa bi moralo tožbo, vloženo pri njem, zavrtni. Če pa je navedena izključitev nezdržljiva z Direktivo 2001/29, bi bilo treba tožbi tožeče stranke ugoditi, saj je tožena stranka v skladu s pogodbo dolžna pobrati nadomestilo iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike v imenu tožeče stranke.

10. Predložitveno sodišče zato meni, da je izključitev RTV-organizacij iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila neupravičena. To, da so RTV-organizacije v svoji vlogi filmskih producentov v skladu s členom 2(d) Direktive 2001/29 lahko upravičene do pravičnega nadomestila, ne upravičuje navedene izključitve. Predložitveno sodišče navaja, da številne televizijske programe zasebnih RTV-organizacij sestavljajo zlasti produkcije po naročilu in da pravica filmskega producenta po navadi pripada produkcijskim hišam, ne pa RTV-organizacijam. Vsekakor pa izdajatelji radijskih programov ne ustvarjajo filmov. Predložitveno sodišče tudi meni, da je izključitev RTV-organizacij iz kroga upravičencev do nadomestila iz naslova praznih nosilcev zvoka in/ali slike morda v nasprotju z načelom enakega obravnavanja iz člena 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). Postavlja se tudi vprašanje, ali je navedena izključitev v nasprotju s členom 11 Listine o pravici do svobodnega izražanja, saj omejuje svobodo oddajanja.

11. V teh okoliščinah je Landgericht Erfurt (deželno sodišče v Erfurtu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba Direktivo [2001/29] razlagati tako, da so RTV-organizacije neposredni in originarni upravičenci do pravičnega nadomestila, predvidenega v okviru tako imenovane izjeme glede privatnega razmnoževanja, v skladu s členom 5(2)(b) Direktive [2001/29]?

⁷ Ki izključuje RTV-organizacije iz kroga upravičencev do prejema pravičnega nadomestila.

⁸ Sodbe z dne 21. oktobra 2010, Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620, točka 36); z dne 16. junija 2011, Stichting de Thuiskopie (C-462/09, EU:C:2011:397, točka 34), in z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točka 21).

2. Ali se RTV-organizacije glede na svojo pravico iz člena 2(e) Direktive [2001/29] lahko izključijo iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila v skladu s členom 5(2)(b) Direktive [2001/29], ker so tudi v svoji vlogi filmskega producenta lahko upravičene do pravičnega nadomestila v skladu s členom 5(2)(b) Direktive [2001/29]?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen:

Ali je splošna izključitev RTV-organizacij dopustna, čeprav RTV-organizacije, odvisno od njihovega konkretnega oblikovanja programa, deloma le v zelo majhnem obsegu pridobijo pravice filmskih producentov (zlasti televizijski programi z visokim deležem programov, za katere imajo licence tretje osebe), deloma pa ne pridobijo nobenih pravic filmskih producentov (zlasti izdajatelji radijskih programov)?“

IV. Postopek pred Sodiščem

12. Pisna stališča so predložile tožeča stranka, nemška, italijanska in avstrijska vlada ter Evropska komisija. Tožeča stranka, tožena stranka, nemška in avstrijska vlada ter Komisija so na obravnavi 29. marca 2023 predstavile ustna stališča in odgovorile na vprašanja Sodišča.

V. Analiza

13. Predložitveno sodišče želi s svojimi vprašanji ugotoviti, ali člen 2(e) in člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 državi članici preprečujeta, da določi izjemo glede privatnega razmnoževanja za izključno pravico reproduciranja RTV-organizacij za posnetke njihovih oddaj, hkrati pa jih izključi iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila v zvezi z navedenim razmnoževanjem.

A. Povzetek predloženih stališč

14. Tožeča stranka, tožena stranka in Komisija trdijo, da RTV-organizacije ne morejo biti izključene iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, ker jim privatno razmnoževanje povzroča škodo, večjo od minimalne. Tožeča stranka in tožena stranka ugotavljata, da je privatno razmnoževanje oddaj s fiksnimi napravami in spletnimi storitvami splošno razširjeno ter povzroča precejšnjo škodo RTV-organizacijam. Storitve na zahtevo za mediateke, ki jih ponujajo RTV-organizacije ali pridobitelji njihove komercialne licence, so manj zanimive, saj lahko uporabniki uporabljajo svoje privatne reprodukcije brez plačila. RTV-organizacije se odpovejo tudi prihodkom od oglaševanja, saj gledalci, ki snemajo oddaje, teh oddaj pogosto ne gledajo v živo. Tožena stranka in tožeča stranka sta na obravnavi navedli, da nemško pravo ne izključuje nobene druge kategorije imetnikov pravic iz kroga upravičencev do prejema pravičnega nadomestila. Imetnikom pravic, ki se jim plača nadomestilo, tudi ni treba dokazati obstoja škode v denarnem smislu ali količinsko opredeliti navedene škode. Tožena stranka dodaja, da po njenem mnenju privatno razmnoževanje samo po sebi škodi RTV-organizacijam.

15. Tožeča stranka meni, da se pravica reproduciranja producentov iz člena 2(d) Direktive 2001/29 in pravica reproduciranja RTV-organizacij iz člena 2(e) navedene direktive med seboj razlikujeta. V številnih primerih RTV-organizacije, zlasti izdajatelji radijskih programov, ne ustvarjajo filmov. To, da v redkih primerih RTV-organizacije ustvarjajo tudi filme, ne upravičuje njihove izključitve iz kroga upravičencev do nadomestila za privatno razmnoževanje oddaj.

Izključitev RTV-organizacij iz kroga upravičencev do nadomestila iz naslova privatnih nosilcev zvoka in/ali slike tako pomeni neupravičeno diskriminacijo. Krši tudi svobodo izražanja in obveščanja, ki jo priznava člen 11 Listine, ter lastninsko pravico, ki jo varuje člen 17 Listine.

16. Nemška in avstrijska vlada trdita, da je kategorijo imetnika pravic mogoče izključiti iz kroga upravičencev do nadomestila za privatno razmnoževanje, če zaradi posebnih značilnosti pripadnikov navedene kategorije ali načina, kako se navedene pravice uporabljajo, imetniki pravic utrpijo minimalno škodo.⁹ Poudarjata, da člen 2(e) Direktive 2001/29 varuje „tehnično in organizacijsko izvedbo, utelešeno v oddaji“ ter da vsebina oddaj ni predmet pravice RTV-organizacij na podlagi navedene določbe. Reproduciranje navedene vsebine mora zato biti ločeno od reproduciranja oddaje ali signala, s katerim se oddaja.¹⁰ Po mnenju navedenih vlad je osrednja dejavnost ali tradicionalni komercialni model RTV-organizacij, da javnosti dajejo na voljo posnetke svojih oddaj. Trdita, da RTV-organizacije nimajo neposredne gospodarske izgube zaradi razmnoževanja oddaj, saj tako razmnoževanje ne omejuje sprejema oddaj in tudi ne njihovega oglaševalnega učinka. Menita tudi, da ni prepričljivih dokazov, da se storitvam mediateke, ki jih zagotavljajo RTV-organizacije, povzroča neposredna škoda. Avstrijska vlada je na obravnavi trdila, da se je po pojavu storitev pretočnega predvajanja obseg razmnoževanja oddaj zmanjšal.

17. Italijanska vlada navaja, da izključitev RTV-organizacij iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila, kadar ne zagotovijo ustvarjalnega prispevka k razvoju izvirnega dela, ni diskriminatorna in jo je mogoče upravičiti s sklicevanjem na uvodni izjavi 9 in 35 ter člena 2 in 3 Direktive 2001/29. Navedena vlada kljub temu meni, da se nadomestilo plača, kadar imajo RTV-organizacije, čeprav niso zagotovile nobenega ustvarjalnega prispevka, odločilno vlogo pri spodbujanju produkcije avdiovizualnega dela, zlasti s financiranjem njegove produkcije. Kadar pa RTV-organizacije pridobijo pravice reproduciranja s pogajanjem, se jim pravično nadomestilo ne plača, saj ne zagotovijo odločilnega prispevka k ustvarjanju dela.

B. Člen 2(e) Direktive 2001/29 – Izključna pravica reproduciranja

18. Člen 2 Direktive 2001/29 določa, da države članice avtorjem in imetnikom nekaterih opredeljenih sorodnih pravic podelijo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic.¹¹ Direktiva 2001/29, kot je razvidno iz njenega naslova, usklajuje določene vidike avtorske pravice *stricto sensu* in sorodnih pravic, da bi med drugim zavarovala in spodbudila razvoj ter oglaševanje novih izdelkov in storitev v informacijski družbi.¹²

19. V skladu s členom 2(e) Direktive 2001/29 morajo države članice predvideti izključno pravico RTV-organizacij, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje posnetkov njihovih oddaj. Izključna pravica reproduciranja iz člena 2(e) Direktive 2001/29 varuje „posnetke“, ne pa vsebine oddaj.

⁹ Nemška vlada meni, da morajo navedeni prag določiti države članice.

¹⁰ Nemška vlada meni, da „je treba takrat, kadar privatni uporabnik snema oddajo, razlikovati snemanje oddaje od snemanja vsebine oddaje. Izdajatelj programov nima neposredne gospodarske izgube zaradi snemanja programa.“

¹¹ Sodba z dne 27. junija 2013, VG Wort in drugi (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točka 61).

¹² Dihotomija med avtorsko pravico *stricto sensu* in sorodnimi pravicami se na mednarodni ravni odraža v ločenem varstvu, ki ga med drugim zagotavljata Bernska konvencija za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971), kakor je bila spremenjena 28. septembra 1979, ter Mednarodna konvencija za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, ki je bila podpisana 26. oktobra 1961 v Rimu (v nadaljevanju: Rimska konvencija). Člen 13(b) Rimske konvencije določa, da imajo radiodifuzne organizacije pravico dovoliti ali prepovedati snemanje svojih oddaj. Na podlagi člena 13(c)(i) navedene konvencije imajo pravico dovoliti ali prepovedati reproduciranje posnetkov svojih oddaj, narejenih brez njihovega soglasja.

S tem v zvezi je Sodišče v sodbi v zadevi *Football Association Premier League and Others*¹³ menilo, da se avtorji lahko sklicujejo na svojo avtorsko pravico v zvezi z deli, ki se izkoriščajo v okviru programov.¹⁴ Pravico RTV-organizacij v zvezi z reprodukcijami posnetkov njihovih oddaj na podlagi člena 2(e) Direktive 2001/29 je treba razlikovati tudi od njihove izključne pravice, da dovolijo ali prepovedo snemanje njihovih oddaj¹⁵ na podlagi člena 7(2) Direktive 2006/115/ES.¹⁶ Kot je Komisija navedla na obravnavi, je tudi pravica reproduciranja RTV-organizacij na podlagi člena 2(e) Direktive 2001/29 ločena in se razlikuje od njihove pravice dajanja posnetkov njihovih oddaj na voljo javnosti na podlagi člena 3(2)(d) navedene direktive.

20. Iz navedenega sledi, da vse te pravice soobstajajo druga ob drugi in da ni nujno, da omejitev ali izjema za eno pravico pomeni omejitev za drugo.¹⁷ Na primer izjema glede privatnega razmnoževanja na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 se ne uporablja za pravico RTV-organizacij do dajanja posnetkov njihovih oddaj na voljo javnosti.¹⁸

21. Po mnenju predložitvenega sodišča se s členom 87(1)(2) UrhG prenaša izključna pravica RTV-organizacij do reproduciranja posnetkov njihovih oddaj na podlagi člena 2(e) Direktive 2001/29. Pravilnost tega prenosa in uporaba navedene nacionalne določbe nista predmet tega postopka, ki se namesto tega osredotoča na to, kako je v nemško pravo prenesena izjema iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 od izključne pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2(e) navedene direktive. Člen 54(1) UrhG določa plačilo „ustreznega nadomestila“ v obliki „nadomestila iz naslova privatnih nosilcev zvoka in/ali slike“, ki ga izplačajo proizvajalci naprav in nosilcev podatkov, ki se uporabljajo za izdelavo reprodukcij, dovoljenih med drugim na podlagi člena 53(1) UrhG.¹⁹ Kot je navedeno zgoraj, člen 53(1) UrhG določa izjemo glede privatnega razmnoževanja med drugim v zvezi s posnetki oddaj. Vendar člen 87(4) UrhG izključuje RTV-organizacije iz kroga upravičencev do ustreznega nadomestila.

¹³ Sodba z dne 4. oktobra 2011 (C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točke od 148 do 150).

¹⁴ Na primer tako glavni režiser v vlogi avtorja kinematografskega dela kot tudi producent, ki je oseba, odgovorna za investicije, potrebne za produkcijo tega dela, sta imetnika pravice reproduciranja v predvajanjem filmu. Glej člen 2(a) in (d) Direktive 2001/29 ter sodbo z dne 9. februarja 2012, Luksan (C-277/10, EU:C:2012:65, točka 92).

¹⁵ Ne glede na to, ali oddajajo po žici ali radijskih valovih, vključno prek kabla ali satelita.

¹⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL 2006, L 376, str. 28). Za pregled različnih sorodnih pravic RTV-organizacij v Evropski uniji glej sodbo z dne 8. septembra 2022, RTL Television (C-716/20, EU:C:2022:643, točka 58).

¹⁷ Sodba z dne 29. novembra 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913, točki 40 in 52). Zdi se, da člen 87 UrhG odraža to razlikovanje, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče. Glej točko 7 teh sklepnih predlogov.

¹⁸ Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi *Ocilion IPTV Technologies* (C-426/21, EU:C:2022:999, točke od 42 do 44).

¹⁹ Ob upoštevanju praktičnih težav pri identifikaciji privatnih uporabnikov in pri tem, da se jim naloži povrnitev škode imetnikom pravic, ter ob upoštevanju tega, da lahko vsaka privatna uporaba, če jo obravnavamo ločeno, povzroči minimalno škodo in ne povzroči nastanka obveznosti plačila, lahko države članice za financiranje pravičnega nadomestila uvedejo pristojbino za privatno razmnoževanje, ki se ne naloži zadevnim zasebnikom, temveč tistim, ki dajejo opremo, naprave in nosilce za digitalno reproduciranje na voljo zasebnikom ali zanje opravljajo storitve razmnoževanja. V okviru takega sistema osebe, ki imajo navedeno opremo, plačajo pristojbino za privatno razmnoževanje, ki jo nato prenesejo v ceno za dajanje na voljo opreme, naprav in nosilcev za reproduciranje oziroma v ceno opravljene storitve razmnoževanja. Breme pristojbine tako nazadnje nosi privatni uporabnik. Sodbi z dne 24. marca 2022, *Austro-Mechana* (C-433/20, EU:C:2022:217, točka 45), in z dne 8. septembra 2022, *Ametic* (C-263/21, EU:C:2022:644, točki 37 in 38).

C. Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 – Izključitev RTV-organizacij iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila

22. V skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 lahko države članice predvidijo izjemo ali omejitev izključnih pravic reproduciranja iz člena 2 navedene direktive za reprodukcije, ki jih izdelajo fizične osebe za privatno uporabo, ob pogoju, da imetniki navedene izključne pravice prejmejo pravično nadomestilo. To se pogosto navaja kot „izjema glede privatnega razmnoževanja“.

23. V skladu z ustaljeno sodno prakso morajo države članice, če se odločijo izvajati člen 5(2)(b) Direktive 2001/29, ki je sicer neobvezen, imetnikom pravic zagotoviti učinkovito pobiranje pravičnega nadomestila.²⁰ Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 določa, da se izjema glede privatnega razmnoževanja uporablja „ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo“. Navedena določba ne razlikuje med petimi kategorijami imetnikov pravic,²¹ opisanimi v členu 2 Direktive 2001/29.²² Če člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagamo dobesedno, ima pravico do pravičnega nadomestila vseh pet kategorij imetnikov pravic iz člena 2 navedene direktive brez kakršnega koli razlikovanja med njimi.

24. Vendar člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne določa parametrov²³ za plačilo pravičnega nadomestila in države članice imajo pri oblikovanju takih parametrov široko diskrecijsko pravico.²⁴ Kljub temu velja, da se, kot izhaja iz uvodnih izjav 35 in 38 Direktive 2001/29,²⁵ takrat, kadar imetnikom pravic nastane škoda, načeloma uporabi pravica do nadomestila.²⁶ Poleg tega člen 5(5) Direktive 2001/29 določa, da uvedba izjeme glede privatnega razmnoževanja ne sme pretirano vplivati na legitimne interese imetnika pravic.²⁷ Nadomestilo, ki precenjuje²⁸ ali podcenjuje škodo, ki jo imetnikom pravic povzroči privatno razmnoževanje, je tako nezdržljivo s pravičnim ravnotežjem, ki ga je treba vzdrževati med interesi imetnikov pravic, ki jih varuje člen 17(2) Listine, ter interesi in temeljnimi pravicami uporabnikov varovanih predmetov, zlasti

²⁰ Sodbi z dne 16. junija 2011, Stichting de Thuiskopie (C-462/09, EU:C:2011:397, točka 34), in z dne 8. septembra 2022, Ametic (C-263/21, EU:C:2022:644, točka 69 in navedena sodna praksa).

²¹ Prav tako iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba različne izjeme in omejitve za pravico reproduciranja iz člena 5(2) Direktive 2001/29 kot odstopanja razlagati ozko. Sodba z dne 10. aprila 2014, ACI Adam in drugi (C-435/12, EU:C:2014:254, točki 21 in 22).

²² Glej sodbo z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točki 17 in 18). Glej po analogiji sodbo z dne 9. februarja 2012, Luksan (C-277/10, EU:C:2012:65, točke od 90 do 94).

²³ Na primer oblika, ureditev in višina takega nadomestila.

²⁴ Sodbi z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točki 21 in 22 ter navedena sodna praksa), in z dne 24. marca 2022, Austro-Mechana (C-433/20, EU:C:2022:217, točke od 36 do 38).

²⁵ V uvodni izjavi 35 Direktive 2001/29 je navedeno, da naj „[v] določenih primerih izjem ali omejitev [...] imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. [...] V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.“ V uvodni izjavi 38 Direktive 2001/29 je navedeno: „Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja za določene tipe reprodukcije avdio, vizualnega in avdiovizualnega gradiva za privatno uporabo, kar spremlja pravično nadomestilo. [...]“

²⁶ Sodba z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi (C-110/15, EU:C:2016:717, točka 26 in navedena sodna praksa).

²⁷ Člen 5(5) Direktive 2001/29 se uporablja za imetnike pravic na splošno. Ne razlikuje med imetniki avtorske pravice in imetniki sorodnih pravic.

²⁸ Nadomestilo ne bi smelo presežati škode, ki bi jo lahko utrpeli imetniki pravic, in ga ni mogoče zahtevati v zvezi s primerki, izdelanimi za komercialne namene. Glej po analogiji sodbo z dne 24. marca 2022, Austro-Mechana (C-433/20, EU:C:2022:217, točki 50 in 53). Glej tudi sodbo z dne 8. septembra 2022, Ametic (C-263/21, EU:C:2022:644, točke od 39 do 43).

svobodo izražanja in obveščanja, ki jo varuje člen 11 Listine, skupaj z javnim interesom.²⁹ Državam članicam ni treba zagotoviti dostopnosti nadomestila, če je škoda imetnikov pravic minimalna.³⁰ Obveznost plačila in višina pravičnega nadomestila sta tako sami po sebi povezani z obstojem in obsegom škode, ki jo privatno razmnoževanje povzroči imetniku pravic.³¹

25. Iz ustaljene sodne prakse torej izhaja, da mora oseba, ki izvaja privatno razmnoževanje, načeloma nadomestiti škodo, povzročeno imetniku pravic. Poleg tega je v skladu s členom 3(h) Direktive 2014/26/EU³² prihodek, ki ga organizacija za kolektivno upravljanje pravic v imenu imetnikov pravic prejme v zvezi s pravico do nadomestila, prihodek iz avtorske ali sorodnih pravic.

26. Sodišče se sicer strinja, da so sistemi nadomestila za privatno razmnoževanje lahko nezanesljivi³³ in da se nadomestilo lahko daje v obliki posrednega nadomestila,³⁴ vendar to ne upravičuje izključitve celotne kategorije imetnikov pravic iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila, če navedenim imetnikom pravic nastaja škoda.³⁵ Obstoj in obseg take škode je vprašanje dejanskega stanja, ki ga načeloma po samem zakonu ni mogoče izključiti ali ne upoštevati, razen če so na voljo prepričljivi dokazi, da navedena kategorija imetnikov pravic zaradi privatnega razmnoževanja ni utrpela škode, večje od minimalne. Predložitveno sodišče je tisto, ki mora preveriti, ali RTV-organizacije, kot je tožeča stranka, dejansko nastaja škoda zaradi privatnega razmnoževanja posnetkov njihovih oddaj.

27. Tožeča stranka in tožena stranka trdita, da imajo RTV-organizacije škodo med drugim zaradi privatnega razmnoževanja, saj se spoprijemajo z nelojalno konkurenco na trgu za svoje storitve mediateke, to pa vpliva na njihove prihodke od oglaševanja.³⁶ Nemška in avstrijska vlada odločno izpodbijata navedeno trditve. S tem v zvezi je treba poudariti, da v nasprotju s trditvami navedenih vlad ocenjevanje škode, povzročene RTV-organizacijam, ni omejeno na tako imenovano osrednjo dejavnost dajanja na voljo javnosti posnetkov njihovih oddaj, ki jih varuje člen 3(2)(d) Direktive 2001/29. RTV-organizacije morda res imajo tako imenovano osrednjo dejavnost, če pogledamo nanje s komercialnega vidika, vendar kljub temu uživajo vse pravice, ki jih zanje določa Direktiva

²⁹ V uvodni izjavi 3 Direktive 2001/29 je navedeno, da je „[u]sklajevanje [...] povezano s spoštovanjem temeljnih pravnih načel, zlasti lastnine, vključno z intelektualno lastnino, ter s svobodo izražanja in javnim interesom“. V skladu z uvodno izjavo 31 Direktive 2001/29 je treba „[z]agotoviti [...] pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov“.

³⁰ Sodba z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 59). Glej po analogiji sodbo z dne 9. marca 2021, VG Bild-Kunst (C-392/19, EU:C:2021:181, točka 54 in navedena sodna praksa).

³¹ Sodba z dne 21. oktobra 2010, Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620, točke od 39 do 42). V točki 42 navedene sodbe je Sodišče odločilo, da „mora biti pravično nadomestilo obvezno izračunano na podlagi merila škode, ki je avtorjem varovanih del povzročena z uvedbo izjeme privatnega razmnoževanja“. Na to se nanaša tudi uvodna izjava 35 Direktive 2001/29.

³² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic ter izdajanju več ozemeljskih licenc za pravice za glasbena dela za spletno uporabo na notranjem trgu (UL 2014, L 84, str. 72). Glej tudi sodbo z dne 8. septembra 2022, Ametic (C-263/21, EU:C:2022:644, točka 46).

³³ Avstrijska vlada je na obravnavi navedla, da se pravično nadomestilo na splošno ureja abstraktno, saj nadomestila ni mogoče oceniti v vsakem posameznem primeru. Sodišče je navedlo, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne nasprotuje izpodbijni domnevi, da se prazni nosilci ali nosilci za snemanje uporabljajo za privatne namene, kadar se prodajajo fizičnim osebam, če domneva ne povzroči naložitve pristojbine za privatno razmnoževanje v primerih, v katerih je končna uporaba navedenih nosilcev očitno komercialna. Glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točka 45).

³⁴ Sodba z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točki 49 in 51).

³⁵ Ki presega minimalno škodo.

³⁶ Generalni pravobranilec M. Szpunar je poudaril, da „snemanje televizijske oddaje omogoča, prvič, gledanje te oddaje zunaj [njene] časovnega intervala, ko je bila na sporedu, in drugič, ohranitev njene kopije za vnovični ogled ali njen prenos na opremo, ki ni televizijski sprejemnik, na primer na prenosno napravo. To torej pomeni dodatno storitev glede na prvotno radiodifuzno oddajanje. Televizijske ustanove bi lahko želele same zagotavljati takšno storitev, s čimer bi izkoriščale dela, za katera so imetnice pravic, in si z njimi zagotovile dodatne prihodke.“ Poleg tega se zasebne RTV-organizacije pretežno financirajo s prihodki od oglaševanja. Zaradi privatnega razmnoževanja se navedeni prihodki zmanjšajo. Glej v tem smislu sklepne predloge v zadevi VCAST (C-265/16, EU:C:2017:649, točki 67 in 68). Tožena stranka je poudarila, da zasebni izdajatelji programov v nasprotju z javnimi izdajatelji programov nimajo nobenega drugega vira nadomestila za privatno razmnoževanje, saj nimajo nobenih koristi od licenčnin, naloženih gledalcem.

2001/29, pri čemer je vedno treba upoštevati izjeme in omejitve iz člena 5 navedene direktive. RTV-organizacije uživajo posebni pravici na podlagi člena 2(e) in člena 3(2)(d) Direktive 2001/29. Glede na izrecno voljo zakonodajalca EU, da določi ti ločeni, samostojni pravici, ni mogoče zabrisati razlike med njima.

28. Nedvoumnega besedila, s katerim člen 2(e) Direktive 2001/29 podeljuje pravice, ni mogoče spremeniti ali ogroziti z nepravilno uporabo ali razširitvijo³⁷ izjeme iz člena 5(2)(b) navedene direktive.³⁸ Tudi pravice do pravičnega nadomestila za RTV-organizacije ni mogoče ogroziti z umetno opredelitvijo ali določitvijo načina, kako navedene organizacije izkoriščajo pravice, ki jim jih zagotavlja člen 2(e) Direktive 2001/29.

29. V nasprotju s stališči italijanske vlade člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne določa, da je plačilo pravičnega nadomestila odvisno od „izvirnosti“ ali „ustvarjalnosti“ predmeta, ki ga varuje člen 2 navedene direktive.³⁹ Pravično nadomestilo je odvisno od dovoljenega privatnega razmnoževanja predmeta, ki ga varuje člen 2 Direktive 2001/29, in od obstoja škode, povzročene imetniku pravic. V zvezi s pravico reproduciranja avtorjev za njihova dela na podlagi člena 2(a) Direktive 2001/29 se zahteva, da je zadevni predmet izviren in da je izraz avtorjeve lastne intelektualne stvaritve.⁴⁰ Taka zahteva ni naložena v zvezi s sorodnimi pravicami RTV-organizacij v skladu s členom 2(e) Direktive 2001/29 ali za proizvajalce fonogramov ali filmske producente v skladu s členom 2(c) in (d) navedene direktive. Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 je zato treba uporabljati ob spoštovanju načela enakega obravnavanja, določenega v členu 20 Listine, v skladu s katerim se primerljivi položaji ne smejo obravnavati različno, različni položaji pa se ne smejo obravnavati enako, razen če je takšno obravnavanje objektivno utemeljeno.⁴¹

30. To, da lahko RTV-organizacije prejmejo pravično nadomestilo v zvezi s privatnim razmnoževanjem filmov, ki jih ustvarjajo, je prav tako brezpredmetno. Vsaka od izključnih pravic na podlagi člena 2(d) in (e) Direktive 2001/29 je ločena in se razlikuje od druge. V skladu s členom 5(2)(b) navedene direktive je pravično nadomestilo načeloma treba izplačati v zvezi s privatnim razmnoževanjem predmeta, ki se varuje z vsako od navedenih pravic. Reproduciranje posnetka oddaje lahko tako povzroči nastanek različnih neodvisnih pravic do pravičnega nadomestila za RTV-organizacije na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29.⁴²

³⁷ Neizplačilo pravičnega nadomestila, kadar ga je treba izplačati, povzroči razširitev obsega izjeme iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 in omejitev pravic, ki jih zagotavlja člen 2 navedene direktive, na način, ki ga zakonodajalec EU ni mogel predvideti.

³⁸ Člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 ni mogoče uporabljati tako, da se preseže okvir njegovega izrecnega besedila. Izjema od pravice reproduciranja torej ne vključuje pravice do pravičnega nadomestila in imetnik izključne pravice se navedeni pravici ne more odpovedati: sodba z dne 9. februarja 2012, Luksan (C-277/10, EU:C:2012:65, točka 105). Kljub izrecnemu namenu zakonodajalca EU, da državam članicam dovoli odstopanje od izključne pravice reproduciranja, bi tako odstopanje na način, ki ni določen v členu 5 navedene direktive, ogrozilo učinkovitost usklajevanja avtorske in sorodnih pravic, ki se uresničuje z navedeno direktivo, ter cilj pravne varnosti, ki se z njo dosega. Glej po analogiji sodbo z dne 29. julija 2019, Pelham in drugi (C-476/17, EU:C:2019:624, točke od 60 do 63).

³⁹ Čeprav se uvodne izjave Direktive 2001/29 v nekaterih primerih sklicujejo na potrebo po spodbujanju ustvarjalnosti, se prav tako sklicujejo na potrebo po zagotovitvi, da imetniki pravic prejmejo nagrado in se jim zagotovi donos na njihove investicije. Glej uvodne izjave 4, 10 in 11 Direktive 2001/29.

⁴⁰ Sodbi z dne 13. novembra 2018, Levola Hengelo (C-310/17, EU:C:2018:899, točki 36 in 37), in z dne 11. junija 2020, Brompton Bicycle (C-833/18, EU:C:2020:461, točki 21 in 22). Glej tudi sodbo z dne 16. julija 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465, točke od 33 do 35).

⁴¹ Glej v tem smislu sodbo z dne 8. septembra 2022, Ametic (C-263/21, EU:C:2022:644, točka 56 in navedena sodna praksa). Države članice morajo izjemo iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 uporabljati dosledno. Navedena zahteva bi bila ogrožena, če bi države članice lahko svobodno določale izjemo glede privatnega razmnoževanja, ki ni v skladu z izrecnim besedilom navedene določbe, in sicer v zvezi s tem, da morajo imetniki pravic prejeti pravično nadomestilo.

⁴² Tožena stranka je na obravnavi navedla, da RTV-organizacije ustvarijo samo 1 % vsebine, ki jo oddajajo. Izdajatelji radijskih programov niso filmski producenti in v svoji vlogi nimajo pravice do pravičnega nadomestila. Zato se zdi, da imajo zadeve, ki so v središču drugega vprašanja predložitvenega sodišča, majhen praktičen pomen oziroma nimajo nobenega praktičnega pomena za odločitev v postopku, v katerem odloča, kar pa mora predložitveno sodišče preveriti.

D. Uporaba člena 2(e) in člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 v tem postopku – Spor med družbama – Načeli primarnosti prava Unije in neposrednega učinka – Organizacije, ki se štejejo za javne

31. Ker želi predložitveno sodišče pridobiti razlago direktive v okviru spora med zasebnima družbama z omejeno odgovornostjo,⁴³ je glede na stališča Komisije⁴⁴ treba preučiti uporabo odločitve, ki bi jo Sodišče lahko izreklo.

32. Načelo primarnosti prava Unije med drugim zahteva, da nacionalna sodišča, kolikor je mogoče, svoje nacionalno pravo razlagajo tako, da ga uskladijo s pravom Unije. Predložitveno sodišče mora torej zlasti preučiti, ali je člen 87(4) UrhG mogoče razlagati v skladu s členom 2(e) in členom 5(2)(b) Direktive 2001/29. Vendar je navedena zahteva omejena s splošnimi pravnimi načeli, ki vključujejo zahtevo, da se določbe nacionalnega prava ne razlagajo *contra legem*.⁴⁵

33. Brez poseganja v končno razlago, ki jo bo predložitveno sodišče izreklo o nacionalnem pravu, je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe navedeno, da „nacionalno avtorsko pravo RTV-organizacije v celoti izključuje iz kroga upravičencev do nadomestila“. Zato se zdi, da ni gotovo, da bo predložitveno sodišče zadevne določbe nacionalnega prava, zlasti člen 87(4) UrhG, lahko razlagalo tako, da bodo v skladu s členom 2(e) in členom 5(2)(b) Direktive 2001/29.

34. Če predložitveno sodišče ne more določiti skladne razlage nacionalnega prava, načelo primarnosti prava Unije zahteva, da je treba v obravnavani zadevi opustiti uporabo vsake določbe nacionalnega prava, ki je v nasprotju z veljavno določbo Direktive 2001/29, ki ima neposredni učinek.⁴⁶

35. Menim, da imata tako člen 2(e) kot člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 tak neposredni učinek.

36. Pravica reproduciranja iz člena 2(e) Direktive 2001/29 je opredeljena jasno in nedvoumno.⁴⁷ Je brezpogojna, njeno izvajanje in učinki pa niso niti odvisni od tega, da države članice sprejmejo ukrepe v kateri koli konkretni obliki, niti niso pogojeni s tem sprejetjem. Iz tega sledi, da člen 2(e) Direktive 2001/29 pomeni ukrep popolne harmonizacije izključne pravice RTV-organizacij do reproduciranja posnetkov njihovih oddaj in da države članice nimajo diskrecijske pravice pri izvajanju navedene določbe.⁴⁸

⁴³ Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH).

⁴⁴ Komisija trdi, da mora predložitveno sodišče najprej preučiti, ali je člen 87(4) UrhG mogoče razlagati v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29. Če to ni mogoče, Komisija meni, da se je zoper organizacije ali organe, ki imajo posebne pristojnosti, ki presegajo tiste, ki izhajajo iz pravil, ki se uporabljajo v razmerjih med posamezniki, mogoče sklicevati na brezpogojne in dovolj natančne določbe direktive. Čeprav mora o tem nazadnje odločiti predložitveno sodišče, se zdi, da ima tožena stranka, ki je organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, take posebne pristojnosti, da se lahko tožeča stranka proti njej v tem postopku sklicuje na brezpogojne in dovolj natančne določbe Direktive 2001/29.

⁴⁵ Sodba z dne 18. januarja 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, točke 25, 27 in 28 ter navedena sodna praksa).

⁴⁶ Prav tam, točke od 28 do 30 in navedena sodna praksa.

⁴⁷ V uvodni izjavi 21 Direktive 2001/29 je navedeno, da je za dejanja, ki jih zajema pravica reproduciranja, potrebna široka opredelitev. Navedena zahteva je razvidna iz besedila člena 2 Direktive 2001/29 ter uporabe izrazov, kot so „neposredno ali posredno“, „začasno ali stalno“, „na vsak način“ in „v vsaki obliki“, v navedeni direktivi. Sodba z dne 16. julija 2009, Infopaq International (C-5/08, EU:C:2009:465, točke od 40 do 42).

⁴⁸ Glej po analogiji sodbo z dne 29. julija 2019, Pelham in drugi (C-476/17, EU:C:2019:624, točke od 83 do 85 in navedena sodna praksa). Glej tudi sodbo z dne 29. julija 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, točke od 35 do 38).

37. S členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 je državam članicam, ki se odločijo izvajati izjemo glede privatnega razmnoževanja na podlagi navedenega člena, nedvoumno naložena brezpogojna in natančna obveznost zagotovitve, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo.⁴⁹ Ker v določbah Direktive 2001/29 posamezni elementi sistema pravičnega nadomestila niso natančneje pojasnjeni, države članice pa imajo v tem okviru široko diskrecijsko pravico, ima obveznost zagotovitve, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, neposredni učinek. Imetnik pravice reproduciranja mora imeti „po samem zakonu neposredno in originarno pravico do pravičnega nadomestila iz naslova izjeme ‚privatnega razmnoževanja‘, ki je določeno v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29“, ter mu „mora biti [...] [pravično] nadomestilo nujno izplačano“.⁵⁰

38. Vprašanje, ki se postavlja v tej zadevi, je, ali se lahko tožeča stranka v postopku proti toženi stranki sklicuje na člen 2(e) in člen 5(2)(b) Direktive 2001/29, da doseže, da se nacionalna zakonodaja, ki je v nasprotju z navedenimi določbami, razveljavi. Tretji odstavek člena 288 PDEU določa, da same direktive za posameznike ne morejo ustvarjati obveznosti in se torej nanje kot take proti posameznikom pred nacionalnim sodiščem ni mogoče sklicevati. Celo jasne, natančne in brezpogojne določbe direktive, kot so tiste iz člena 2(e) in člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, nacionalnemu sodišču ne omogočajo, da ne uporabi določbe svojega nacionalnega prava, ki je v nasprotju z njimi, če bi sodišče s tem posamezniku naložilo dodatno obveznost.⁵¹

39. Vendar se je na direktivo mogoče sklicevati proti državi članici, ne glede na vlogo, v kateri ta deluje. Nacionalno sodišče mora uporabo nacionalne določbe, ki je v nasprotju z direktivo, opustiti takrat, kadar se nekdo nanjo sklicuje proti državi članici, organom njene uprave, vključno z decentraliziranimi organi, ali organom oziroma subjektom, ki so pod pristojnostjo ali nadzorom države oziroma ki jim država članica zaupa uresničevanje naloge v javnem interesu in ki imajo za to pristojnosti, ki presegajo tiste, ki izhajajo iz pravil, ki se uporabljajo v razmerjih med posamezniki.⁵²

40. Na obravnavi sta tožena stranka in nemška vlada potrdili, da je tožena stranka organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, ki ji zakon priznava posebne pristojnosti in ji nalaga, da mora delovati v javnem interesu. Iz tega sledi, da se tožeča stranka, če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da člena 87(4) UrhG ne more razlagati v skladu s členom 2(e) in členom 5(2)(b) Direktive 2001/29, v svojem sporu s toženo stranko lahko sklicuje na zadnjenavedene določbe, da bi navedeno sodišče poskušala prepričati, naj opusti uporabo člena 87(4) UrhG.

⁴⁹ Glej po analogiji sodbo z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točka 20).

⁵⁰ Glej v tem smislu sodbo z dne 9. februarja 2012, Luksan (C-277/10, EU:C:2012:65, točke od 95 do 109). Glej tudi sodbo z dne 21. oktobra 2010, Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620, točka 37). Sodišče je odločilo, da je pojem „pravično nadomestilo“ v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 samostojen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati enotno v vseh državah članicah, ki so uvedle izjemo glede privatnega razmnoževanja, ne glede na njihovo diskrecijsko pravico, da določijo podrobno ureditev in višino navedenega nadomestila.

⁵¹ Sodba z dne 18. januarja 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, točki 31 in 32 ter navedena sodna praksa). Glej tudi sodbi z dne 27. marca 2019, Pawlak (C-545/17, EU:C:2019:260, točki 89 in 90), in z dne 30. aprila 2020, D. Z. – Airline Management Solutions (C-584/18, EU:C:2020:324, točka 81).

⁵² Sodba z dne 7. avgusta 2018, Smith (C-122/17, EU:C:2018:631, točka 45). Glej tudi sodbo z dne 2. marca 2021, Komisija/Italija in drugi (C-425/19 P, EU:C:2021:154, točka 77). Pogoj, da mora biti organ pod nadzorom države ali imeti posebne pristojnosti v primerjavi s tistimi, ki izhajajo iz pravil, ki se uporabljajo za odnose med posamezniki, ni kumulativen. Sodba z dne 10. oktobra 2017, Farrell (C-413/15, EU:C:2017:745, točke od 22 do 29).

VI. Predlog

41. Glede na zgornje preudarke Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je predložilo Landgericht Erfurt (deželno sodišče v Erfurtu, Nemčija), odgovori:

Člen 2(e) in člen 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi

je treba razlagati tako, da državi članici preprečujeta, da določi izjemo glede privatnega razmnoževanja za izključno pravico reproduciranja RTV-organizacij za posnetke njihovih oddaj, izključi pa jih iz kroga upravičencev do pravičnega nadomestila v zvezi z navedenim razmnoževanjem, če jim to povzroča škodo, ki je večja od minimalne. To, da so RTV-organizacije v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 lahko upravičene do pravičnega nadomestila v svoji vlogi filmskih producentov, je brezpredmetno.